

PRESS REVIEWS

KANAL

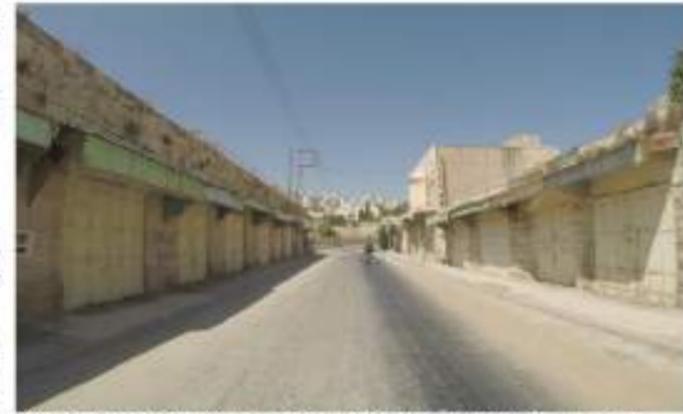
L'Art Rue
الشارع فن

“In Hebron heeft iedereen zijn eigen waarheid”

THEATER Het Tunesische kunstenfestival Dream City landt voor het eerst in Brussel. Blikvanger is *H2 Hebron*, een theaterstuk over het oorlogstoerisme in Hebron. Nergens leven Palestijnen en Joodse kolonisten dicht op elkaar lip.

In 1968 bouwde een groep fundamentalistische islamitische Joden een hotel in het midden van de H2-blokkade in de stad Hebron. Ze weigerden te verdueren en vestigden zich er illegaal, met bescherming van Israëlische militairen. Vandaag tek Hebron 800 Joodse kolonisten. Zij wonen er onder militaire Israëlische controle naast 20.000 Palestijnen. In het stadje is dat klinisch 'H2' woort gevormd.

“Waaninnig”
Theatermaker Ruth Rosenthal, geboren in Jeruzalem, kreeg op school het literaire narratief te horen en zag de bezetting toen it van dichtbij, omdat ze haar legedingdienst weigerde en daarna naar het buitenland moest vertrekken. Maar toen ze in 2015 haar goede schoolvriendin S. ging bezoeken, die getrouwd was met een ultra-orthodoxe kolonistenvoerder, zag ze met eigen ogen hoe “waaninnig” de situatie was in Hebron. Tientallen checkposts leggen het leven van de Palestijnen aan banden. Symbool daarvoor is Shuhada Street: een de drukste slagader met tal van Palestijnse winkeltjes, vandaag een stoffige spookstraat.

Shuhada Street: ook de drukste ader met Palestijnse winkeltjes, nu een stoffige spookstraat. © Ulmer Peres

Dream City ontstond in 2007 als artistieke guerrilla tegen het verstikkende beleid van president Ben Ali en heeft dankzij coproducer Jan Gommers, ex-SVS directeur en theatermaker voor Midden- en Oost-Europa, in 2018, altijd een sterke Belgische connectie gehad.

Kosien rond huren
Dus hij S. kwam Rosenthal en Kleine in contact met hardnekkers in de kolonistengemeenschap. Al snel gingen ze ook in gesprek met de Palestijnse buren van het gezin, Israëlische soldaten, politici,

Palestijnse jonge activisten en observanten van de VN. 100 pagina's tekst werden geredigeerd tot dertig.

“In Hebron heeft iedereen zijn eigen waarheid”, vertakt Rosenthal (sja. zoom). “In 1978 richtten de Arabische inwoners van Hebron een blokkade aan onder de Joodse bezetting. In 1994 deed Baruch Goldstein een terrorman-slag op de Drahitje-moskee. Voor beide partijen zijn het onverbrek-ker, die hun hele identiteit bepa-ken. Zo krijg je de absurde situatie dat de Palestijnen koeken rond hun huizen bouwen tegen de de-

getijde aanvallen, maar de Israë-lische soldaten doen alsof ze van niks weten.”

Blijvanger is de voorstelling in de enorme maquette van H2, de theatermakers fotograferen elk basis, ook de beroemde Grot van de Patriarchen, en lieten een 3D-replica bouwen. Het stuk is opge-voerd als een soort historische rondleiding. “H2 is een van de enige ooggetuigen uit de wereld waar iedereen is toegelaten, zowel vanuit pro-Palestijnse als ultra-na-tionalistische hoek. Soms lijkt Hebron één groot theater. De checkposts hebben eigenlijk niets met veilig-

heid te maken, ze moeten vooral een flits van een mooie creatie voor het publiek.”
De maquette is een planeet. De soek van de granaten komt uit een machine. Het geluid van Pa-lestijnse rullen en Israëlische droncs is versterkt. Ze willen de makers ons duidelijk maken dat we gewoon in een veilig theater-saal in Europa zitten. “Vaak krij-gen we van mensen na de voor-stelling te horen ‘gulle werk is zo moedig en belangrijk!’ Maar dit is niet zo, wij zijn creatievers, geen activisten die iets kunnen veran-deren. We zoeken in op de situa-tie om de complexiteit en menne-lijkheid te laten zien. Wat niet wil zeggen dat we geen heel daidelij-ke opties hebben over de bevoen-ting die in Hebron plaatsvindt.”

Ruth Rosenthal
Theatermaker

Charlotte De Saes
H2 Hebron speelt op 6 en 7 april in Kunst-Centre Pompidou. Festival Dream City loopt nog tot en met 14 april.

DREAM CITY X KANAL Centre Pompidou

VOLGENDE WEEK! DO 11.04.24

10CC

THE ULTIMATE ULTIMATE GREATEST HITS TOUR 2024

Met covers van Deep Purple, Led Zeppelin en Iron Maiden:
"Dead End Highway", "The Things We Do For Love", "Dance on This Wet Street", "I Wanna Be Like You".
Het zijn 10CC van hun nummers die tot het collectieve geheugen van elke muzieklovers behoren. Ze bezet het roze licht van de jaren 70 en 80 en zijn nu nog altijd stralend bezig. Dinsdag 11 april om 20 uur in Kanaal. Kortom.

Boek nu: kursaaloostende.be

kursaal
loostende

DANS

Ayur

RADOUAN MRIZIGA & SONDOS BELHASSEN / A7LA5

Dans als wereldervaring

'Ayur' ging in 2019 in première op het Dream City Festival in Tunis. De Marokkaans-Belgische choreograaf en danser Radouan Mriziga creëerde deze solo voor de Tunesische danseres Sondos Belhassen. Door de coronacrisis raakte ze hier pas recent vertoond tijdens het gelijknamige festival in K1, de tijdelijke locatie van Kanal. Het wachten bleek de moeite waard, want deze solo is veel meer dan enkel een indrukwekkende dansprestatie.

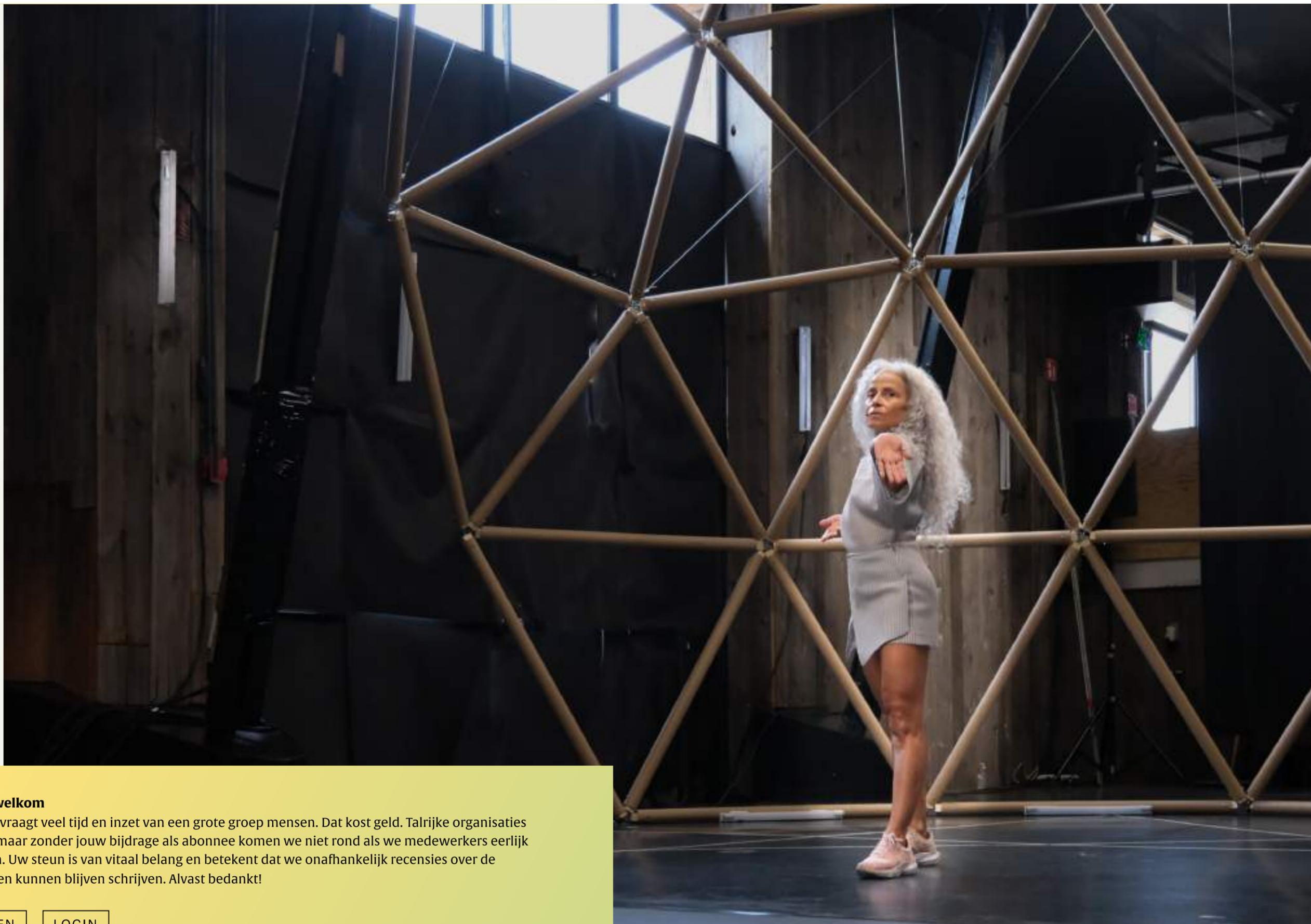
Uw steun is welkom

Pzazz.theater vraagt veel tijd en inzet van een grote groep mensen. Dat kost geld. Talrijke organisaties steunen ons, maar zonder jouw bijdrage als abonnee komen we niet rond als we medewerkers eerlijk willen betalen. Uw steun is van vitaal belang en betekent dat we onafhankelijk recensies over de podiumkunsten kunnen blijven schrijven. Alvast bedankt!

ABONNEREN

LOGIN

Uw steun is welkom

Pzazz.theater vraagt veel tijd en inzet van een grote groep mensen. Dat kost geld. Talrijke organisaties steunen ons, maar zonder jouw bijdrage als abonnee komen we niet rond als we medewerkers eerlijk willen betalen. Uw steun is van vitaal belang en betekent dat we onafhankelijk recensies over de podiumkunsten kunnen blijven schrijven. Alvast bedankt!

ABONNEREN

LOGIN

14 APRIL 2024 Bij de ingang van K1 krijg je een aan twee zijden dichtbedrukt tekstblad in handen, met de raad dat op voorhand te lezen. Het bevat acht gedichten van dichteres Lilia Ben Romdhane en rapper Mehdi Chammem ‘Massi’, met de waarschuwing dat de tekst slechts een ruwe vertaling is van het Arabische origineel. Ze is zeker cryptisch en wankel van zinsbouw, maar het ‘spirituele’ ervan kan je moeilijk ontgaan. Die spiritualiteit lijkt echter in niets op die van de monotheïstische godsdiensten. De gedichten vertolken een diepe ervaring van eenheid tussen wezens van diverse aard, of het gaat om mensen, dieren of planten of zelfs levenloze materie als woestijnzand. Eerder een pantheïstisch dus.

Het eerste gedicht roept bijvoorbeeld de ervaring op om samen te vallen met het maanlicht. In een licht komisch slotgedicht blijkt ook gloeilamp de extase op te wekken die doorgaans aan de maan toegeschreven wordt. Dat gedicht draait echter vooral om het lichamelijke, als een dans met de wereld. ‘Van top tot teen word ik / Lichtslierten / Bladeren / Een kinderlach / Of vlinders in mijn buik / Geluiden van een logge machine / Ik zwijg / Ik tel bij mezelf / 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 / Klaar’.

De beschreven ervaringen hebben een uitgesproken vrouwelijk karakter, zeker in het gedicht ‘Draaiende beweging’. ‘In mijn buik draait een beweging negen keer’ kan je moeilijk anders lezen dan: een zwangerschap duurt negen maandstonden. Of beter ‘maanstonden’. De aankondiging van de voorstelling meldt immers dat het personage dat spreekt in deze gedichten de maangodin Tanit is. Zij stond in Carthago (de stadstaat die lange tijd de hegemonie van de Romeinen over de Middellandse Zee naar de kroon stak en herrees als Tunis), zowel bij de Berbers als de Feniciërs in hoog aanzien.

Het slotgedicht roept vooral ook de bewustzijnstoestand op die ontstaat bij het dansen: de goddelijke ervaring om alles tegelijk te zijn. Spiritualiteit in beweging, zonder woorden en zonder puriteinse haat voor het lichaam. De soevereine ervaring om totaal aanwezig te zijn aan jezelf zonder aan jezelf te denken. Om één te zijn met de wereld.

Die bewustzijnstoestand zag ik alvast in de vertolking van Belhassen. Deze Tunesische actrice en danseres gaf Mriziga zijn eerste danslessen. Met haar weelderige zilvergrijze krullenbos is ze een indrukwekkende verschijning. Ze draagt in ‘Ayur’ een broekpak met opengewerkte mouwen en broekspijpen die net onder het kruis afgesneden zijn. Twee panden voor dat kruis laten deze tenue eruit zien als een korte jurk met zilvergrijze en witte strepen. Het onthult haar pezige benen en armen voluit. Dat is ook van belang, want zo zie je pas hoe precies ze haar bewegingen articuleert als één lange, voortdurend variërende reeks zelfbewuste poses.

Die voert ze aanvankelijk uit in volledige stilte. Het begint als ze beide armen in een hoek van 90° opheft, evenwijdig met haar wat achteruit gekantelde romp, als een Egyptische hiëroglief. Daarna gaat ze rondstappen over de figuur die met tape op de vloer uitgezet is. Ze bestaat uit twee net niet rechthoekige rasters die 45° tegenover elkaar gedraaid zijn. Ze vormen zo een ster met een lege ruimte in het midden. Zonder dat de danseres die lijnen exact volgt bieden ze wel een stramien. Op elk punt stelt ze weer een ander gebaar.

Ze doet soeverein haar ding. Wij mogen kijken.

Ze aarzelt daarbij geen moment. Dat is bijna bizar want de variatie in haar gebaren is mateloos. Je kan je haast niet kan voorstellen dat iemand die suite foutloos zou doorlopen. Tenzij al die gebaren een precieze betekenis hebben, een verhaal vertellen dat zich in het hoofd van de danseres afspeelt. De dans deed me zo denken aan het werk van de Canadese Sarah Chase. Zij verbond destijds complexe abstracte dansfiguren met herinneringen die ze ophaalde:

de dans vertaalde haar woorden nooit letterlijk, maar gaf ze wel een urgentie, een concreetheid die ze anders nooit zouden hebben. Net als bij Chase blijft de gelaatsuitdrukking van Belhassen daarbij ernstig en geconcentreerd, uitdrukkingloos als ernst is. Ze zoekt ook geen nadrukkelijk contact met de kijkers, maar mijdt hun blikken evenmin. Ze doet soeverein haar ding. Wij mogen kijken.

Daardoor krijgt de dans, ondanks alle variatie een plechtig, bijna existentieel karakter. Dat wordt nog benadrukt door het ‘decor’ waarbinnen de dans zich afspeelt. Dat is minimaal. Het bestaat, behalve de lijnen op de vloer uit een fragment van een geodetische koepel (een bolvorm opgebouwd uit rechte stangen, waar de Amerikaanse architect Buckminster Fuller het patent op had). Die koepel representeert onmiskenbaar een hemelgewelf, met in de hoogte enkele TI-buizen als maanlicht.

Bijzonder is wel dat Mriziga de zaal van K1, met zijn ruwhouten wanden, ongemoeid liet, en zelfs de basisverlichting ervan gebruikt als set verlichting. Je ziet dus wat je ziet: er is geen doen alsof hier. Het effect moet ongetwijfeld anders geweest zijn bij de oorspronkelijke opvoering op oude binnenpleinen in Tunis, onder de nachtelijke hemel, met een echte maan. Toch werkt deze encenering erg goed: het gebrek aan franje en het kale licht doen de imposante ruimtebeheersing van de danseres van de weeromstuit nog sterker uitkomen.

De gelijkenis met Sarah Chase wordt nog sterker als Belhassen dan toch begint te spreken, zonder haar gebarentaal te onderbreken. Pas als ze al een heel eind gevorderd is in dat verhaal – dat ik uiteraard niet kon volgen – zie je herhalingen optreden in de patronen. Tot ze één zin wel tien of meer keren herhaalt. Daarbij strekt ze één arm vooruit en wijst ze met twee vingers omhoog, terwijl haar andere hand zich hoog achter haar langzaam sluit als een vuist. Op dat moment weerklinkt steeds luider een obsederende repetitieve elektronische melodie van Mehdi Chammem ‘Massi’, met daarbovenop na enige tijd ook strakke drums. Tegelijk valt een deel van het zaallicht weg.

Daarna valt de stilte weer in, op de stem van Belhassen na. Op het einde volgt echter een tweede soundscape waarin je na enige tijd vouwenstemmen herkent die ritmisch chanten. Het deed me denken aan de wilde zang en dans op de markt in Marrakech, tot diep in de nacht. Ik denk niet dat het toeval is, want inderdaad valt nu nagenoeg alle licht weg, op de paar licht strips in de koepel.

Door die zang krijgt de dans plots een nieuwe lading. Die ene godin op het podium, Belhassen als Tanit, wordt plots een pars pro toto voor de begeesting, de spiritualiteit van een heel volk, van de Berbers. Die staat ver af van de benauwenis van de islam. Het lichaam wordt hier niet gekastijd maar gevierd als verbinding tussen de mens en de wereld. Het grijpt zo terug naar veel oudere bronnen van immanente spiritualiteit. Dat is haast een politiek statement.

TONEEL / PERFORMANCE

The soft layer

JOZEF WOUTERS / DECORATELIER

Jozef Wouters' twijfels

Jozef Wouters hernam in Brussel tijdens het Dream City festival de voorstelling 'The Soft Layer'. Die ontstond tijdens de renovatie met de gebruikers van Dar Bairam Turki, een 17^e-eeuw Ottomaans paleis in de medina van Tunis. De herneming in België voegt extra lagen aan het stuk toe, ook al mis je dan de pracht van de originele context. Toch leek Wouters zelf te twijfelen aan de zin van zo'n herneming. Waarom? Een herneming kan toch minstens even waardevol zijn als het origineel?

Elie Agniel

16 APRIL 2024 In 2019 vroeg Dream City, een tweejaarlijks Tunesisch festival, Jozef Wouters om iets te doen met of in de medina van Tunis. De Belgische theatermaker-scenograaf voelde zich echter ongemakkelijk bij de gedachte dat hij de bewoners zou observeren. Hij besliste zijn aandacht te richten op Dar Bairam Turkin en zijn bewoners. Hij werd, naar eigen zeggen, verliefd op de plek. De gebruikers ervan brachten hem echter aan het verstand dat hu pand geen boodschap had aan een scenografie, maar wel aan een renovatie. Wouters’ project kreeg zo een andere vorm: het productiebudget werd voor de helft ingezet om de gevels te renoveren, en voor de andere helft om met gebruikers en omwonenden te werken aan een voorstelling.

De site van KANAL zegt daarover: ‘Het werd geen doorsnee renovatie die lagen verwijdert, maar wel één die een nieuwe laag van collectieve herinneringen, verhalen en opvattingen rond het gebouw toevoegde. De tekst ‘The Soft Layer ‘maakte hier deel van uit. Hij werd voorgedragen bij zonsondergang, als een zorgend gebaar en collectieve reflectie over het gebouw. Als het verleden de enige denkbare toekomst is, waar zijn we nu dan?’

In Brussel hernam Wouters de voorstelling in zijn eigen ‘Decoratelier’. Dat bevindt zich in de oude industriegebouwen aan de Manchesterstraat in Molenbeek die het Brussels Gewest nu wil opwaarderen tot een sociaal-culturele site. De binnenpleinen moeten een plek voor de buurt worden. Wouters leidde zelf de voorstelling in. Hij vertelde dat de binnenplaats van het paleis in Tunis hem leerde hoe je omgaat met zo’n semipublieke ruimtes. Zijn atelier paalt aan net zo’n semipublieke binnenplaats. De timing van deze herneming is dan ook niet toevallig, want binnen een maand moet Wouters de site verlaten omwille van de renovatie. De herneming celebreert dus niet alleen het paleis in Tunis, maar is ook een afscheid van een vergelijkbare plek in Brussel.

Dat verklaart ook het merkwaardige begin van het stuk. De kijkers zitten aan de buitenrand van een vierkant bouwsel uit hoge stellingen en worden verzocht om met hun rug naar het speelveld in het midden van het plein te gaan zitten. Ze kijken dus naar de gevels van de gebouwen rond het binnenplein, niet naar de spelers. Achter hun rug spreken de vier acteurs over de verbinding tussen de bouwelementen. Het gaat hier echter niet om de oorspronkelijke Tunesische acteurs, maar om lokale bewoners. Zij beschrijven een paleis in Tunis dat ze nooit zagen. Ze moeten net zo hard hun best doen als de kijkers om dat verhaal te verbinden met de schrale architectuur van de verlaten fabriek in Molenbeek. Het heeft iets weg van een meditatie: je inbeelden hoe in Tunis vloeren verbonden zijn met gevels en kolommen die een dak steunen dat overloopt in andere daken, zodat uiteindelijk het paleis verbonden blijkt met een hele wijk terwijl je weliswaar een binnenplein ziet, maar één met veel minder (vergane) glorie.

Pas na dat verhaal mag het publiek zich naar het binnenpleintje richten. De vier acteurs vertellen nu hoe het eraan toe ging in Tunis. Overdag werkte men aan de renovatie, ’s avonds bouwde men een voorstelling op. Je verneemt alles over de bewoners van het paleis: een schoenmaker, een tegelschilder en een meubelmaker. Het gaat over alle problemen die opduiken bi een restauratie, maar ook over de werkers die ’s avonds aloë vera over hun vermoeide handen wrijven. De politiek achter de renovatie staat ook ter discussie. Na een getuigenis over de aloude functie van de binnenplaats als een middel om vrouwen van de straat te houden, citeert een van de vrouwelijke acteurs zonder referentie sterarchitect Rem Koolhaas: ‘le seul futur de cet espace est son passé’. Koolhaas deed die uitspraak in een manifest over erfgoedzorg. Hij vroeg zich af wat het betekent als een beschaving steeds meer plekken als erfgoed bestempelt en zo buiten de tijd plaatst. Hij vraagt zich ook af waarom het dan haast steeds gaat over objecten die symbool staan voor een conservatief, zelfs reactionair bewind, en renovaties er steevast mee eindigen dat de vaak armlastige gebruikers het veld moeten ruimen. Dat is ook bij dit Ottomaanse paleis een lastige vraag.

Ik vermoed dat ‘The soft layer’ in Tunis een vrij klassieke voorstelling was. Deze herneming voegt daar echter een tweede laag aan toe. Lokale acteurs spelen het oorspronkelijke stuk na. Ze gaan staan in de schoenen van mensen die ze van haar noch pluimen kennen. Ook Wouters wordt door een acteur gerepresenteerd, al is hij dan aanwezig bij de vertoning. Deze lokale acteurs zagen het gebouw waarover ze spreken ook nooit in het echt. Niet alleen de toeschouwers moeten hier hun verbeelding laten werken, ook de acteurs moeten een hele inspanning doen. De reconstructie van de oorspronkelijke voorstelling wordt zo nog meer theater dan ze al was. Als een personages wijst naar een plant op het imaginaire binnenplein in Tunis, verwijst hij naar een fictief object én een ver vervlogen voorstelling. Wouters’ twijfel over het nut van renovaties krijgt juist door deze verschuiving in tijd en ruimte, door deze ‘renovatie’ van de voorstelling meer kracht, zeker als je weet dat Wouters één van de bewoners van deze site is die moet kijken voor de renovatie ervan.

Tunis is heel even een deel van Brussel.

De vier lokale acteurs kennen de tekst echter niet vanbuiten, want ze repeteerden maar een enkele keer. Dat vergroot de kloof met het oorspronkelijke werk nog meer. Het wordt er nog duidelijker een reconstructie door. De spanning tussen de acteur die Wouters speelt en de in levende lijve aanwezige kunstenaar drijft die spanning ten top. Er ontstaat zelfs een grappige spanning tussen de man zelf en de acteur die hem voorstelt enerzijds en het te renoveren gebouw anderzijds. In zowel het stuk als in de renovatie rijst de vraag: waar ligt de focus van de voorstelling nu op? Op de maker en/of het oorspronkelijk gebouw, of op de representatie, de afgewerkte renovatie?

Toch wringt er iets. In zijn inleiding vraagt Wouters zich tot twee maal toe af of zijn stuk wel te hernemen valt los van de fysieke context van de Medina van Tunis. Wouters lijkt zo vooral te twijfelen aan het inbeeldingsvermogen van het publiek. De taak van de toeschouwer is inderdaad complex, maar daar weet een beetje toeschouwer toch weg mee. Als een acteur wijst naar een ingebeeelde bank, ziet de toeschouwer die ook voor zijn geestesoog. De bank staat daar even echt. De oorspronkelijke tekst van ‘The soft layer’ wemelt trouwens van verwijzingen naar afwezige eigenaars en werklui, naar de tijd dat vrouwen zich niet op straat mochten vertonen, naar handen vol blaren en liters Citroënsap. Als een acteur in Brussel spreekt over een dingen die zich duizenden kilometers verder afspeelden, kan hij die zich moeiteloos voorstellen. Sterker zelfs, of een stuk nu handelt over de direct zichtbare realiteit of een ver, imaginair verleden oproept maakt dan niets meer uit. De spanning tussen renovatie, hernemingen, originelen en hun kopieën komt in alle gevallen even sterk naar boven.

Waarom twijfelt Wouters eigenlijk aan de relevantie van deze reconstructie? Zagen Wouters en ik wel hetzelfde stuk? De voorstelling is de natte droom voor elke architect: in zijn voorstelling overlappen de imaginaire en reële ervaring van twee binnenpleinen elkaar tot in het kleinste detail. Tunis is heel even een deel van Brussel. Ook de theaterliefhebber kan hier zijn hart ophalen: ‘The soft layer’ is theater pur sang: het representeert met de middelen die voorhanden zijn een heel andere wereld. Wat misschien bij hem het meest moet wringen is dat de herneming van het oorspronkelijk stuk bewijst wat hij net wil ontkrachten: een herneming, een renovatie, kan met wat aandacht soms gewoon goed werken.

H2 Hebron

WINTER FAMILY / RUTH ROSENTHAL & XAVIER KLAINÉ

Nooit meer wegstijgen

Winter Family – Ruth Rosenthal en Xavier Klainé – Is, naar eigen zeggen, *een weird wave music and documentary theater duo*. Muzikanten die documentair theater maken dus. Hun voorstelling ‘H2 Hebron’ blijkt echter vooral een nieuw genre: *spoken word*, gebaseerd op intensieve documentaire research, die theater wordt doordat de kijkers hier een rol moeten opnemen, moeten kiezen. Het stuk roept de absurde situaties in Hebron op. Deze stad op de *West Bank* is Werelderfgoed, en dus een topbestemming voor toeristen, maar ook het toneel van dagelijkse ‘apartheid’ tussen Joodse kolonisten en Palestijnen. Dit theatrale hoogstandje uit 2018 dompelt je onder in de chaos van een ideologisch dovemansgesprek met een hoge tol aan menselijk leed. Een pakkende oproep om ideologische egestellingen te verlaten die actueler is dan ooit.

Pieter T'Jonck
Gezien op 06 april 2024
KI Kanal, Brussel, in het kader van het Dream City Festival

[MEER INFO](#) [DOWNLOAD PDF](#)

09 APRIL 2024 ‘Ga zitten’ snauwt Ruth Rosenthal, een tengere, pezige vrouw met grijzend haar in een slordige paardenvlecht. Ze is sjofel gekleed: een knoopjurk over een jeans waaronder kousen met het logo van Lidl piepen. Haar felblauwe ogen kijken doordringend naar de meute die de zaal binnenkomt. Plaats neemt op de tribunes aan weerszijden van wel zes of zeven meter lange en twee meter brede zwarte tafel. Op het blad is een hellend vlak gebouwd, vorm van een vraagteken. Het lijkt een abstracte maquette van een rots landschap.

Veel tijd om daarover te speculeren krijg je niet, want eens iedereen zit begint de vrouw te ratelen in het Frans. Daar houdt ze een uur lang niet meer moeilijk te volgen, niet omdat ze zo rad van tong is -een vrouw die haar hart uitstort is het eerste wat je denkt - maar vooral omwille van het buitenland. Toch begrijp je al snel dat ze de rol van een toeristengids in Hebron speelt, met het publiek in de rol van ‘haar’ toeristen. ‘Op die kolonisten daar en die Palestijnen daar’, zegt ze smalend, terwijl ze wijst naar de banken vlakbij de ingang.

Zo ervaar je wat een kwelling het is om in Hebron te leven.

Terwijl ze maar praat merk je dat de vrouw geregeld vanuit een ander standpunt spreekt. Ze doet zich ook vaak voor als een Palestijnse, bijvoorbeeld als over een ooit levendige winkelstraat die nu voor Palestijnen verboden gebied is. Die noemen haar nu ‘apartheidsstraat’. Ondertussen bouwt ze de straat nog meer maquettes. Van één figuur in deze deze geschiedenis wil ze echter zelf niet spreken, zelfs zijn naam niet vermelden. Ze laat een ‘toerist’ (toevallig) een pamflet voorlezen waarin Baruch Goldstein geëerd wordt als een heilige. Goldstein, afkomstig uit de VS, vermoordde in 1994 in het wilde weg toeristen in de Ibrahimi Moskee. Later vraagt Rosenthal zich dan ook schamper af wat al die buitenlanders- naast Amerikaanse Joden speelden ook im uit Oost-Europa hier een vaak dubieuze rol – eigenlijk wel denken dat ze hier doen.

Terwijl de maquette van Hebron steeds verder aangroeit met verbluffend realistische modellen kom je zo heel veel te weten. Geschiedkundige feiten, zoals aanslagen op Oost-Europese Joden in 1929, maar ook over de dagelijkse pesterijen waar Palestijnen het slachtoffer van zijn. Soms zijn die ronduit wreed respectloos. Zo is er een pijnlijk verhaal over een begrafenisstoet voor een kind die een enorme omweg moet maken, om veiligheidsredenen. Dat graf wordt ook vernield. Je gelooft je oren bijna niet. Toch is het helaas allemaal waar, en is het einde van de kakafonie aan rabiate ideologische tegenstellingen niet.

Als om de onrust te temperen deelt onze gids met de vele gezichten ijsjes uit en vertoont ze ook een film van de stad die we onder onze ogen als maquette groeien. Het is de stilte voor de storm, want plots weerklinken harde knallen van bommen en geweren. Rook kringelt van onder de tafel, terwijl stralers de temperatuur in de ruimte hoog laten oplopen. Zo ervaar je wat een kwelling het is om in Hebron te leven.

Zo eindigt het stuk ook: Rosenthal (die zelf in Créteil bij Parijs woont begrepen we ondertussen) speelt een Jood die lange tijd niet wou kijken, maar het finaal opgaf. Niet te leven. Waarom? Omdat één of andere God het wilde? Of omdat kolonisten ‘hun’ Heilig Land opeisen? De verbijstering die je vandaag overvalt bij berichten uit hier een pendant: op de *West Bank* gaat het nauwelijks beter. Voor wanneer de volgende humanitaire ramp? Ruth Rosenthal en Xavier Klainé vertellen het aan de Palestijnen en de Joden aan getuigenissen die je doet beseffen dat wegstijgen geen optie meer is.

EN CE MOMENT Tunisie-Serbie : Renforcer les relations d'amitié et de coopération

Dream City 2024, de Tunis à Bruxelles : Récits de violences

Par **Meyssem MARROUKI** Publié sur 27/04/2024

losing it de samaa wakim et samar haddad king

A l'invitation de Kanal-Centre Pompidou, l'équipe installera un programme de performances contextuelles, de concerts, de films, de vidéos et de discussions culturelles et politiques, dans différents lieux de la ville.

«Comment faire et être un festival autrement, comment mettre les artistes au cœur d'une ville, de ses tensions et de ses populations, comment prendre des risques et oser être vulnérable dans un monde culturel toujours plus prudent et silencieux : après plus de dix éditions de Dream City à Tunis, Marseille et Londres, c'est ce que nous allons maintenant apporter à Bruxelles et au cœur de l'Europe», annoncent les organisateurs de ce festival pluridisciplinaire d'art dans la cité.

Après une belle 9e édition tenue, du 22 septembre au 8 octobre 2023, entre la Médina et le centre-ville de Tunis, avec une programmation construite autour d'œuvres de création en dialogue avec la ville et ses habitants, élaborées lors de longs temps de résidence, d'œuvres en diffusion qui résonnent et font écho aux créations et comme toujours des temps de débat, d'échanges et de réflexion.

Pour 2024, l'association porteuse de ce projet, «L'Art Rue», a décidé de pérégriner avec le festival avec une première escale à Bruxelles annoncée du 4 au 13 avril prochain.

Ainsi et à l'invitation de Kanal-Centre Pompidou, l'équipe Dream City installera un programme de performances contextuelles, de concerts, de films, de vidéos et de discussions culturelles et politiques, dans différents lieux de la ville.

Entre autres artistes, Heba Y. Amin, Jalila Bacchar, Lawrence Abu Hamdan, Ismaïl Bahri et Youssef Chebbi, Fakhri El Ghezal, Malek Gnaoui, Bouchra Khalili, Filipe Lourenço, Radouan Mriziga et Sondos Belhassen, Rabih Mroué, Selma et Sofiane Ouissi, Samaa Wakim et Samar Haddad King, Winter Family, Jozef Wouters créeront, à cette occasion, encore une fois, un espace ouvert et partagé pour les artistes, les penseur-ses et les activistes, «dans lequel les questions brûlantes et les sujets turbulents, qui relie et divise la Tunisie, les pays du Sud et l'Europe, ne seront pas évités», précisent les organisateurs.

Dans ce sens, et dans un contexte de mutisme international complice face au génocide perpétré à Gaza par l'entité sioniste, Jalila Bacchar proposera, le 4 avril, sa lecture théâtrale de «A la recherche de Aïda», un texte qu'elle a écrit en 1998 et qui est on ne peut plus d'actualité.

Il y est question de deux femmes, l'une tunisienne et l'autre palestinienne qui partagent leurs histoires personnelles. Leur conversation prend forme autour d'une série de dates clé de l'histoire de la Palestine et du monde arabe, du déplacement des Palestiniens lors de la Nakba en avril 1948 à la signature des accords d'Oslo, une série d'accords intérimaires conclus entre Israël et l'Organisation de libération de la Palestine en 1993. Alors qu'elles partagent leurs expériences et leurs chagrins, les voix des femmes se confondent pour raconter une histoire, celle du refus persistant de la souffrance, des humiliations et de l'injustice.

Les Palestiniennes Samaa Wakim et Samar Haddad King présenteront, les 4 et 5 avril, la performance «Losing it», qui explore la manière dont le traumatisme des générations précédentes se manifeste dans le corps à travers le mouvement et le son. Les deux artistes témoignent de l'enfermement et de la recherche d'équilibre permanente des Palestiniens vivant dans les territoires occupés.

«Grandir en zone de guerre, c'est vivre avec un corps qui a intégré la peur et le traumatisme, c'est aussi éprouver la limitation de nos mouvements», raconte la chorégraphe et performeuse palestinienne Samaa Wakim qui a vécu à Mhalia, une petite municipalité arabe chrétienne située au nord des territoires occupés, près de la frontière libanaise, dans une famille de militants des droits humains. Dans sa pièce chorégraphiée elle plonge dans ses souvenirs d'enfance sous l'occupation, explorant les différentes réalités dans lesquelles elle vit, et les fantasmes qu'elle a créés à partir de la peur et de l'espoir afin de survivre. Au fur et à mesure que la peur l'envahit, son monde commence à se désintégrer : le sol devient instable et les sons commencent à se déformer, créant un monde où la réalité et l'imaginaire se confondent.

Créé en conversation avec une partition en direct de sa compatriote Samar Haddad King, le paysage sonore est constitué d'enregistrements de terrain réalisés en Palestine depuis 2010. Accompagnés par la voix de Wakim, les sons qui ont suscité la peur et ceux qui ont apporté le réconfort sont tissés ensemble, au point que le passé et le présent obscurcissent l'avenir.

Programmée pour le 6 avril, la performance-lecture «Daght Jawi» du Jordanien basé à Beyrouth, Lawrence Abu Hamdan, est le fruit d'un journal sonore de l'espace aérien du Liban qu'il a tenu pendant toute une année. Au cours de la même période, il a également réalisé plus de 400 vidéos d'avions de chasse de l'entité sioniste qui occupe la Palestine et d'autres véhicules aériens sans pilote. A l'aide de ce matériel et de sons live, il recrée l'atmosphère de ce ciel oppressant dans le planétarium de Bruxelles.

Kunstenfestival Dream City komt naar Brussel met theater over Israëlisch-Palestijns conflict: "In Hebron heeft iedereen zijn eigen waarheid"

[Go to editor website](#)

SENTIMENT	MEDIA VALUE	AUDIENCE REACH	POSITIONING
😊 Neutral	€1,560.58	283,74K	649 words

Het Tunesische kunstenfestival Dream City landt voor het eerst in Brussel. Blikvanger is H2 Hebron, een theaterstuk over het oorlogstoerisme in Hebron. Nergens leven Palestijnen en Joodse kolonisten dichter op elkaars lip.

In 1968 huurde een groep fundamentalistische zionistische Joden een hotel in het midden van de Bijbelse stad Hebron. Ze weigerden te vertrekken en vestigden zich er illegaal, met bescherming van Israëlische militairen. Vandaag telt Hebron 800 Joodse kolonisten. Zij wonen er onder militaire Israëlische controle naast 35.000 Palestijnen in het stadsdeel dat klinisch 'H2' wordt genoemd.

"Waanzinnig"

Theatermaakster Ruth Rosenthal, geboren in Jeruzalem, kreeg op school het Israëlische narratief te horen en zag de bezetting nooit van nabij, omdat ze haar legerdienst weigerde en daarna naar het buitenland moest vertrekken. Maar toen ze in 2015 haar goede schoolvriendin S. ging bezoeken, die getrouwd was met een ultrazionistische kolonistenleider, zag ze met eigen ogen hoe "waaninnig" de situatie was in Hebron. Tientallen checkpoints leggen het leven van de Palestijnen aan banden. Symbool daarvoor is Shuhada Street: ooit de drukste slagader met tal van Palestijnse winkeltjes, vandaag een stoffige spookstraat. "Gesteriliseerd" om veiligheidsredenen, in de terminologie van het Israëlische leger.

Rosenthal en haar partner Xavier Klaine, met wie ze ondertussen in Parijs woont, besloten een voorstelling te maken over die gewelddadige microkosmos. Die is nu te zien op de eerste Brusselse editie van het Tunesische kunstenfestival Dream City, in [Kanal-Centre Pompidou](#).

Dream City ontstond in 2007 als artistieke guerrilla tegen het verstikkende bewind van president Ben Ali en heeft dankzij cocurator Jan Goossens, ex-KVS directeur en trajectleider voor Molenbeek Europese Hoofdstad 2030, altijd een sterke Belgische connectie gehad.

Kooien rond huizen

Dankzij S. kwamen Rosenthal en Klaine in contact met hardliners in de kolonistengemeenschap. Al snel gingen ze ook in gesprek met de Palestijnse burens van het gezin, Israëlische soldaten, politici, Palestijnse jonge verzetsstrijders en observanten van de VN. 500 pagina's tekst werden gereduceerd tot dertig.

"In Hebron heeft iedereen zijn eigen waarheid", vertelt Rosenthal via Zoom. "In 1929 richtten de Arabische inwoners van Hebron een bloedbad aan onder de Joodse bevolking. In 1994 deed Baruch Goldstein een terreuraanslag op de Ibrahimi-moskee. Voor beide partijen zijn het 'nulverhalen' die hun hele identiteit bepalen. Zo krijg je de absurde situatie dat de Palestijnen kooien rond hun huizen bouwen tegen de dagelijkse aanvallen, maar de Israëlische soldaten doen alsof ze van niks weten."

Blikvanger in de voorstelling is de enorme maquette van H2. De theatermakers fotografeerden elk huis, ook de beroemde Grot van de Patriarchen, en lieten een 3D-replica bouwen. Het stuk is opgevat als een soort toeristische rondleiding. "H2 is een van de enige oorlogszones ter wereld waar toerisme is toegelaten, zowel vanuit pro-Palestijnse als ultrazionistische hoek. Soms lijkt Hebron één groot theater. De checkpoints hebben eigenlijk niets met veiligheid te maken, ze moeten vooral een illusie van controle creëren voor het publiek."

De maquette is van plastic. De rook van de granaten komt uit een machine. Het geluid van Palestijnse rellen en Israëlische drones is versterkt. Zo willen de makers ons duidelijk maken dat we gewoon in een veilige theaterzaal in Europa zitten. "Vaak krijgen we van mensen na de voorstelling te horen: 'Jullie werk is zo moedig en belangrijk!' Maar dat is niet zo, wij zijn outsiders, geen activisten die iets kunnen veranderen. We zoomen in op de situatie om de complexiteit en menselijkheid te laten zien. Wat niet wil zeggen dat we geen heel duidelijke opinie hebben over de bezetting die in Hebron plaatsvindt."

H2 Hebron speelt op 6 en 7 april in [Kanal-Centre Pompidou](#). Festival Dream City loopt nog tot en met 14 april.

[Charlotte De Somviele](#)

Noticed an issue with this article? Let us know!

[Report issue](#)

Agenda fourni par agenda.brussels. Pour y faire paraître votre événement (à Bruxelles et ailleurs), passez par cette page : https://agenda.brussels.fr/

Théâtre

BRUXELLES-CAPITALE

AUDERGHEM
Centre Culturel d'Auderghem
Les Femmes de Karle-Bleue...
Une idée géniale...

BRUXELLES

Théâtre des Tanneurs
Harmony...
Une idée géniale...

BRUXELLES

Théâtre des Mantes
Entsch...
Une idée géniale...

BRUXELLES

Théâtre National Wallonie-Bruxelles
Carnet...
Une idée géniale...

BRUXELLES

Les Fiches-Claires
La Question qui brèche les Fiches-Claires...

Le Boon
Fischl...
Une idée géniale...

SAINT-GILLES

Maison Poésie
La Poésie...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre Le Public
Les Grandes Rides...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

Le Boon
Fischl...
Une idée géniale...

SAINT-GILLES

Maison Poésie
La Poésie...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre Le Public
Les Grandes Rides...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

Le Boon
Fischl...
Une idée géniale...

SAINT-GILLES

Maison Poésie
La Poésie...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre Le Public
Les Grandes Rides...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

Le Boon
Fischl...
Une idée géniale...

SAINT-GILLES

Maison Poésie
La Poésie...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre Le Public
Les Grandes Rides...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

Le Boon
Fischl...
Une idée géniale...

SAINT-GILLES

Maison Poésie
La Poésie...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre Le Public
Les Grandes Rides...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

SAINT-JOSSE-TEN-NOODE

Théâtre de Liège
Zozo dans le miroir...
Une idée géniale...

Advertisement for 'LIS moi tout' festival at Louvain-la-Neuve, featuring readings, plays, and music.

Advertisement for 'LIS moi tout' festival at Louvain-la-Neuve, featuring readings, plays, and music.

Advertisement for 'LIS moi tout' festival at Louvain-la-Neuve, featuring readings, plays, and music.

Advertisement for 'LIS moi tout' festival at Louvain-la-Neuve, featuring readings, plays, and music.

Advertisement for 'LIS moi tout' festival at Louvain-la-Neuve, featuring readings, plays, and music.

Advertisement for 'LIS moi tout' festival at Louvain-la-Neuve, featuring readings, plays, and music.

What's on this week: 5 to 11 April

CULTURE 10:15 04/04/2024

Spring activities are blossoming all over the country! Don't miss out on these festivals, performances, exhibitions and family shows.

While waiting for its landmark building to open, modern and contemporary art museum Kanal Centre-Pompidou is busy organising exhibitions and events. Its latest is the first Brussels edition of the [Dream City](#) festival, hailing from the Maghreb city of Tunis. An independent festival held every two years in the ancient Medina, it serves as an artistic hub between the Arab world, Africa and Europe to address issues such as migration, emancipation, human rights and the climate. This is a chance to discover dance, performances, talks and films from the previous three editions at a variety of venues, including KANAL/K1 and Kaaistudios (Pictured: The *Soft Layer* performance on 7 April; final free tickets available). 4-13 April, multiple locations

Wolvendael Park welcomes families to an annual [Easter egg hunt](#) with a difference. After partnering with a chocolate egg supplier who's fairtrade and sustainable, children are invited to search for biodegradable discs that can be swapped for real organic chocolate eggs. In addition, there are six bonus eggs – gold, silver and bronze - to track down that can be exchanged at the bar for shopping vouchers. Free entrance, reservation not necessary. 6 April 14.00-18.00, Rue Rouge 47 (Uccle)

Easter fun is not only for little ones. The Nine women's club is celebrating the season with a [Happy Hour and Egg Hunt](#) on Friday evening. Kick off the weekend with a Chandon Garden Spritz (two for one) followed by a search for surprises hidden all around the elegant venue. The event is open to members and public. 5 April from 18.00, Rue Archimède 69

- Daily & Weekly newsletters
- Buy & download The Bulletin
- Comment on our articles

[REGISTER NOW](#)

RELATED ARTICLES RECENT POPULAR

-

Apr 11, 2024
The treasure of Oignies: 13th-century Belgian gold and silver collection shines in Paris
-

Apr 10, 2024
What's on this week: 12 to 16 April
-

Apr 1, 2024
Tongeren: 'Antiquity in Colour' is a must see-exhibition at the Gallo-Roman Museum

A newcomer to the music scene, the [Belgian Jazz Festival](#) takes over the city's legendary Vaudeville theatre for a weekend of performances. Open to all musicians residing in Belgium who are dedicated to jazz and impro, the festival offers five concerts with some familiar names lined-up. They include the Nathalie Lories Trio and Igor Gehenot Quintet on Friday evening; Bart Defoort & Victor Da Costa Quartet, Lorenzo Di Maio and Maxime Blésin on Saturday. 5-6 April, Théâtre du Vaudeville, Galerie de La Reine 13-15

A new round of magic tours at the World Of Mind (WOM) is designed to entertain all the family over the spring holiday period. The [Maxim Mandrake & Friends Magic Show](#) is even more of a technical feat with its 360-degree experience that places the magician at the centre of the room. 6 & 7, 13 & 14 April; 29 April to 12 May, Tour & Taxis, Avenue du Port 86C

Full Circle House hosts its monthly [Singles Apero](#) on Saturday evening. The international ideas and networking club invites the unattached to meet up in its friendly space for a few drinks and fun conversation. Tickets €15; limited places. 6 April 19.00-21.00, Chaussée de Vleurgat 89 (Ixelles)

Young musicians and singers from around the world gather in Brussels to perform two concerts at the [royal conservatory](#) and [Bozar](#). For its 10th anniversary, the [Orchestres des Lycée français du monde](#) has chosen the Belgian capital for its celebratory performances with 117 students from 45 countries participating. The programme honours the Olympic spirit and Belgium. 7 April 18.00 & 8 April, Rue de Régence 30 & Rue Ravenstein 23

Join one of Brussels' most fun festivals – the [Brussels International Fantastic Film Festival](#) – for freaky sci-fi, horror and grind, as well as art exhibitions, a make-up contest, bodypainting showcase, Bloody Date Night, the writing workshop Being Stephen King and the (in)famous Vampire Ball. There are even more activities joining the 100+ films, masterclasses and special guest appearances. Find out why some 50,000 people come to BIFFF, which takes a venue the size of Brussels Expo to contain its extremely lively audience. *9-21 April, Palace 10, Avenue de Miramar 11 (Laeken)*

It's the second edition of the [Festival of the New European Bauhaus](#), where imagination meets sustainability. Held in the spirit of the Bauhaus movement in design and architecture with its emphasis on the perfect marriage between form and function, the free festival brings together workshops, demonstrations, discussions and performances to explore the innovative power of Europe. Learn how to build a common future that beautiful to look at and also promotes our collective well-being. The festival includes events that are accessible online. *9-13 April, Cinquantenaire*

The family-orientated [Mini D Festival](#) stages dance and circus performances on Wednesdays and weekends. Some 11 shows for children aged four to 12 are presented in seven venues, including the Marni theatre. Dance, circus, a battle, live music an interactive digital installation and free outdoor shows fill the programme, and for the first time, two companies from beyond Belgium's borders join the festival: Sofiane Chalal (Fr) and Vloeistof (NL). *10-28 April, Marni, Rue de Vergnies 25 (Ixelles)*

While biographies and movies make the most of the tumultuous relationships of artists, Anni and Josef Albers are not among them. They only reinforced each other's pioneering professionalism in the many genres they re-invented, particularly the textile arts, glass design and printmaking. Their global influence cannot be overstated, producing pivotal work, essays and teaching methods that marked the history of 20th-century art. Villa Empain hosts [Josef and Anni Albers: Iconic Couple of Modernism](#), the first exhibition in Belgium dedicated to the German couple. *10 April to 8 September, Avenue Franklin Roosevelt 67 (Ixelles)*

The return of the [Nocturnes](#) programme in the city's museum is a welcome spring celebration. Every Thursday, a different set of institutions open their doors in the evening on a rota system. From workshops on tattoos, tango and fanzines to film screenings and torchlit walks, it's an opportunity to dive into the capital's rich cultural offering. Participate in guided tours and other multilingual activities as well as workshops. It all kicks off on 11 April with an opening event in the courtyard of the Brussels City Hall, which offers free tours and activities. *11 April to 23 May, Thursdays 17.00-22.00, museums across the city*

The Brussels Times

MAGAZINE N°54

February / March 2024

What lies beneath: A descent into the Brussels sewers

Remembering Bastogne's Band of Brothers

Sonian symbiosis: What archaeology tells us about our forest friends

Belgium's 2024 election extravaganza

Why they matter, how they work and what the parties and politicians are promising

Plus: exclusive interviews with Tom Van Grieken, Georges Gilkinet and Tinne Van der Straeten

Price: €12

MUSEUM OF INFINITE REALITIES

Rue du Marché aux Poulets 32, 1000 Brussels

Set to open as we went to press, so some details are still unclear. The Museum of Infinite Realities promises “a completely new experience based on cutting-edge technology and backed by science,” and “the future of entertainment, a place where visitors are no longer spectators, but the heroes of their own journey.” This inaugural show, Explore The True You, is “a 60-minute journey in self-discovery through seven rooms that crescendo to a world-leading holographic show.”

JAZZ WEEKEND VARIOUS LOCATIONS IN BRUSSELS

May 24 to 26
Friday, Saturday and Sunday
Free admission

Brussels has long been linked to jazz, and this year's Lotto Brussels Jazz Weekend, a free city festival, is expected to attract some 300,000 music lovers. A series of free, open-air concerts will be held around the city for

this sixth edition. Central squares will represent varied musical themes, from cosy Dixieland to more experimental genres. These plazas will host a varied outdoor programme and no fewer than 30 indoor concerts will take place. The thematic approach is intended to help festival goers find their bearings easily among the wide range of Belgian jazz, supplemented by a few international names. In contrast to last year's focus on the 100th birthday of jazz icon Toots Thielemans, this year the attention will be on innovative talent that doesn't easily fit into musical categories, debunking the idea that jazz is only accessible to a select audience.

THE TEMPEST SOCIETY KANAL CENTRE POMPIDOU

May 4
Screening begins at 8.30 pm
Avenue du Port 1, 1000 Brussels
Free admission

KANAL is screening Bouchra Khalili's acclaimed film The Tempest Society and hosting a conversation with him. “The Tempest Society is neither documentary nor fiction, but rather a hypothesis,” Kanal explains. In it, three Athenians from different backgrounds form a group to examine the current state of Greece, Europe, and the Mediterranean. They call themselves The Tempest Society in tribute to Al Assifa (which means ‘the tempest’ in Arabic), a theatrical troupe consisting mainly of North African immigrant workers and French students with North African heritage that was active in 1970s Paris.

THE TURN OF THE SCREW LA MONNAIE/DE MUNT

June 2 to 14
Performances on Wednesday, Thursday and Fridays at 8pm and Sundays at 3pm
Rue Léopold 23, 1000 Brussels
Dynamic admission prices starting from €12

Opera lovers looking for an English-language performance will delight in The Turn of the Screw, sung in English with Dutch and French subtitles. Set in an old English country house in Bly, the opera follows a new governess who's told to never leave the children alone. Drawing on Henry James's intriguing ghost story, Benjamin Britten composed this psychological thriller in chamber opera format and director Andrea Breth and conductor Antonio Méndez keep the mystery intact, turning House Bly into a labyrinth in which the characters are not the only ones to lose themselves. Opera-goers under the age of 30 are invited to a special performance with a free reception and exclusive after-event.

Exposition Vidéos from Dream City : **Narratives Transversales à Bruxelles**

11 avril 2024 Par : WMC avec TAP

Dans le cadre de la première édition bruxelloise du festival de l'Art Rue Dream City qu'accueille du 4 au 13 avril 2024 le musée d'art moderne et contemporain à Bruxelles KANAL-Centre Pompidou, se tient une exposition « Vidéos from Dream City » avec pour thème « Narratives Transversales : Identités, Résistances et Mémoires ».

Abordant des questions brûlantes, des sujets turbulents et des thèmes d'actualité tels que la migration, l'émancipation et les droits humains, l'exposition-projection qui s'est ouverte hier pour se poursuivre jusqu'au 14 avril présente des œuvres vidéo d'artistes de renommée explorant des histoires et territoires géopolitiques variés.

Connue pour son travail portant sur la politique, l'architecture et les utopies technologiques et la manière dont elles affectent le paysage et les relations de pouvoir, l'artiste visuelle égyptienne Heba Y. Amin explore les thèmes de la surveillance et l'identité dans « As Birds Flying ». Autour de la résistance et l'identité historique dans « Blanc Habiba » de Malek Gnaoui, chaque pièce contribue à une conversation globale sur les influences culturelles et sociopolitiques. A travers les récits de la vieille et sage Habiba, le film révèle un plan méconnu de l'histoire de Gabès occupée. Il raconte l'histoire de la solidarité entre Habiba et ses voisins juifs tunisiens, celle de personnes de confessions et d'horizons culturels différents qui construisent ensemble un pont pour franchir l'abîme de la guerre. Une ode à la résilience, à l'amitié et à l'amour dans les moments difficiles. Avec la grand-mère de Malek Gnaoui, âgée de 90 ans, dans le rôle principal.

Rabih Mroué, acteur, metteur en scène, dramaturge, artiste visuel et rédacteur pour The Drama Review (TDR, Cambridge) présente dans « As if Seen by a Bird Standing on Top of a Cow » une exploration de l'identité et de la réalité des conflits. Avec des notes de solidarité, résistance et persévérance, invitant à une réflexion profonde sur ces enjeux, Bouchra Khalili expose avec « The Tempest Society » . « Nobody Will Talk About Us » de Mouna Karray, illustre son intérêt aux questions d'identité, de frontières, d'enfermement, de marges et de terres oubliées.

Parmi les moments fort de cette programmation bruxelloise figure les questions pressantes et complexes sur le thème « Le Monde Arabe, l'Afrique et l'Europe à la lumière de la tragédie de Gaza : Un avenir commun est-il encore possible ? » qui seront au cœur d'un débat le 11 avril 2024 (retransmis sur les réseaux sociaux) mené par les éminents penseurs, activistes et artistes : l'historienne et universitaire Sophie Bessis, Wahid Ferchichi (professeur de droit public à l'Université de Carthage et co-fondateur de l'Association tunisienne pour la défense des libertés individuelles), Samaa Wakim (artiste, chorégraphe et responsable culturelle travaillant en Palestine) ainsi que Samah Hijawi, artiste visuelle, chercheuse et conservatrice d'origine palestinienne sous la modération de Adnen El Ghali, architecte, urbaniste et consultant en études territoriales et urbaines.

News-dayFR

🏠 News Day FR > Local

📍 Que faire ce week-end en Belgique ? Notre agenda des 13 et 14 avril

LOCAL Gloria Local 5 days ago

Qu'est-ce qu'on fait ce week-end ? Le Vif Weekend vous donne des idées pour passer un bon moment, à Bruxelles et en Wallonie, à l'extérieur comme à l'intérieur. Bon amusement !

On passe en mode festival, à Bruxelles et Namur

Le **Festival BRUM** (Bruxelles Musiques Migrantes) se décrit comme une fête musicale. Le but : faire vivre au public ces moments privilégiés où être ensemble, partager, communiquer à travers la musique est central. Le festival combine concerts, journées d'études, résidences de création, activités de médiation et productions audiovisuelles, mettant un point d'honneur à respecter et faire vivre la diversité, les savoirs et les valeurs.

Du 5 au 25 avril. Infos, localisations et réservations [ici](#)

Du 9 au 21 avril, nous célébrons le cinéma fantastique avec le **Festival International du Film Fantastique de Bruxelles**. Le BIFFF projette une sélection de longs et courts métrages allant de l'horreur, de la science-fiction et du fantastique aux thrillers, comédies noires et action. En plus des différentes projections de films prévues, d'autres événements sont organisés : un bal des vampires, une exposition d'art et un concours de maquillage. Une expérience à vivre pour les fans du genre.

■

Du 9 au 14 avril. Le Heysel, Place de Belgique, à 1020 Laeken. Plus d'infos [ici](#)

Une nouvelle édition de **Festival des squats** se déroule à Namur. L'événement à l'ambiance urbaine rassemble artistes de rue, street food, concerts Hip-Hop et Rock et design vintage. Il propose également des initiations et démonstrations de graffiti, de danse, de skateboard, de trottinette ainsi qu'une salle de jeux avec des jeux vidéo anciens.

■

Du 12 au 13 avril. Au Cinex. 84 Rue Saint Nicolas, 5000 Namur. Plus d'infos [ici](#)

Pendant 10 jours, KANAL-Centre Pompidou accueille la première édition bruxelloise de **Festival de la ville de rêve**. Originaire de Tunisie, cet événement a été créé en 2007 par les chorégraphes Selma et Sofiane Ouissi et est organisé par l'équipe artistique L'Art Rue tous les deux ans à Tunis. Il est connu pour aborder des questions d'actualité telles que les droits de l'homme, la migration, la guerre et l'urgence climatique à travers des conférences, de la danse, des performances, des discussions et des films.

“Dream City festival .. from Tunis for Brussels” du 4 au 13 avril 2024 à Bruxelles

21 mars 2024 Par : WMC avec TAP

Une programmation artistique spéciale du festival Dream City qui s'intitule «Dream City festival .. from Tunis for Brussels» se tiendra du 4 au 13 avril 2024, à Bruxelles (Belgique).

« Ce printemps, KANAL-Centre Pompidou accueillera la première édition bruxelloise du festival tunisien Dream City, peut-on lire sur le site de ce centre culturel de la Capitale Belge. L'équipe artistique de L'Art Rue, l'association à l'origine de Dream City, présente à Bruxelles une sélection des trois derniers festivals pendant dix jours ».

Danse, performances, conférences, musique et films sont au menu de rendez-vous au cœur de l'Europe qui rassemblera des œuvres présentées au cours des trois dernières éditions du festival à Tunis soulevant les enjeux contemporains de nos territoires à travers la danse, les performances, la musique, les films et les conférences.

Dream City à Bruxelles verra la participation d'artistes comme Lawrence Abu Hamdan, Heba Y. Amin, Jalila Baccar, Ismaïl Bahri et Youssef Chebbi, Fakhri El Ghezal, Malek Gnaoui, Bouchra Khalili, Filipe Lourenço, Radouan Mriziga et Sondos Belhassen, Rabih

Mroué, Selma et Sofiane Ouissi, Samaa Wakim et Samar Haddad King, Winter Family, Jozef Wouters, et bien d'autres.

Des installations vidéos des artistes Heba Y. Amin, Ismaïl Bahri et Youssef Chebbi, Fakhri El Ghezal, Malek Gnaoui, Bouchra Khalili et Rabih Mroué seront visibles, du 4 au 13 avril, dans une exposition qui s'intitule «Videos from Dream City».

Jalila Baccar est parmi les autres artistes au programme. La dramaturge tunisienne fera une lecture théâtrale de « À la recherche d'Aïda », un texte écrit en 1998. Dans ce texte, deux femmes, l'une tunisienne et l'autre palestinienne, partagent leurs histoires personnelles. Leur conversation prend forme autour d'une série de dates clé de l'histoire de la Palestine et du monde arabe, du déplacement des Palestiniens lors de la Nakba en 1948 à la signature des accords d'Oslo en 1993.

Dream City prévoit également une rencontre débat intitulée « Le monde Arabe, l'Afrique et l'Europe à la lumière de la tragédie de Gaza: un avenir commun est-il encore possible? » avec les penseurs Sophie Bessis, Wahid Ferchichi et Samaa Wakim.

Créé en 2007 par Selma et Sofiane Ouissi, Dream City est une biennale artistique pluridisciplinaire qui investit les espaces informels de la médina de Tunis.

Chaque année, des artistes tunisiens et internationaux sont invités à inventer et créer contextuellement en s'engageant avec la cité et ses habitants. 62 spectacles et 50 artistes qui représentent 21 pays étaient au line-up de la neuvième édition de Dream City organisée du 22 septembre au 8 octobre 2023 à Tunis.

Carrefour artistique entre le monde arabe, l'Afrique et l'Europe, Dream City aborde des thèmes d'actualité tels que la migration, l'émancipation, les droits humains et l'urgence climatique.

Voici le programme complet de Dream City à Bruxelles:

413- avril : Videos from Dream City (Exposition Projection)

Installations vidéos des artistes Heba Y. Amin, Ismaïl Bahri et Youssef Chebbi, Fakhri El Ghezal, Malek Gnaoui, Bouchra Khalili et Rabih Mroué.

4 et 5 Avril : Losing It, Samaa Wakim et Samar Haddad King (Performance)

4 Avril : À la recherche d'Aida, Jalila Baccar (Théâtre)

5 Avril : The Tempest society, Bouchra Khalili in conversation with Joachim Ben Yakoub (Projection Discussion)

6 Avril 2024 : Daght Jawi, Lawrence Abu Hamdan (Performance Lecture)

6 et 7 Avril : H2hebron Winter Family, Ruth Rosenthal et Xavier Klaine (Théâtre)

7 Avril : Dream City: Faire festival différemment (Discussion Performance)

7 Avril : Pulse(s) in situ, Filipe Lourenço (Danse)

7 Avril : The Soft Layer, Jozef Wouters (Performance)

9 Avril, 2024: Wajdan, Selma et Sofiane Ouissi (Projection)

10 Avril : Le monde Arabe, l'Afrique et l'Europe à la lumière de la tragédie de Gaza: un avenir commun est-il encore possible? (Discussion)

11, 12 et 13 avril : Bird, Selma et Sofiane Ouissi (Performance)

11 et 12 avril : Ayur, Radouan Mriziga et Sondes Belhassen (Danse)

13 Avril (21:3002:00-) : Fête de clôture de Dream City.

Bruxelles : nouvelle Dream City pour Selma et Sofiane Ouissi

CULTURE

HATEM BOURIAL

Mardi 19 Mars 2024 - 11:08

19 Partages

Partager

Tweeter

Partager

Partager

Le festival Dream City se déplace à Bruxelles pour une édition exceptionnelle qui aura lieu du 4 au 13 avril, dans la capitale belge.

Dream City déploie ses ailes et organise une édition spéciale qui aura lieu à Bruxelles, du 4 au 13 avril.

C'est une belle réalisation pour l'équipe de Dream City qui nont content de démontrer qu'une initiative tunisienne peut voyager, affirme également la présence des artistes tunisiens en Belgique, au cœur de l'Europe.

DREAM CITY

from Tunis
for Brussels
04-13.04.2024

Mercerie
Kaaistudios
Planetarium
Decoratelier
K1

DATE	NOM DE L'ŒUVRE	ARTISTE	DISCIPLINE	HORAIRE	LIEUX
4 April	Losing it	Samaa Wakim & Samar Haddad King	Dance	19.00	Kaaistudio's
	A la recherche d'Aida	Jalila Baccar	Theatre_FR	21.00	K1
5 April	Losing it	Samaa Wakim & Samar Haddad King	Dance	19.00	Kaaistudio's
	The Tempest Society	Bouchra Khalili	Video + talk_FR	20.30	K1
6 April	Daght Jawi	Lawrence Abu Hamdan	Lecture performance_EN	19.00	Planetarium
	H2 Hebron	Winter Family	Theatr_FR	21.00	K1
7 April	A different festival		Conference_FR	17 & 14	Decoratelier
	Pulse(s) In Situ	Filipe Lourenço	Dance	15.00	
	The Soft Layer	Jozef Wouters	Performance_FR	17.00	
	H2 Hebron	Winter Family	Theatre_FR	21.00	K1
9 April	Wajdan	Selma & Sofiane Ouissi	Film	20.00	K1
10 April	The Arab World, Africa and Europe in the light of the Gaza tragedy : is a common future still possible ?	Sophie Bessis, Wahid Ferchichi, Samaa Wakim, Samah Hijawi	Debate_FR + EN	20.00	K1
11 April	BIRD	Selma & Sofiane Ouissi	Dance	19.00	Mercerie
	Ayur	Radouan Mriziga	Dance	21.00	K1
12 April	BIRD	Selma & Sofiane Ouissi	Dance	19.00	Mercerie
	Ayur	Radouan Mriziga	Dance	21.00	K1
13 April	BIRD	Selma & Sofiane Ouissi	Dance	19.00	Mercerie
	Closing Night	Jupiter & Okwess DJ Benjamy	Concert	21.30	K1
4-7 April 9-12 April 13 April	Nobody will talk about us	Mouna Karray	Photos		K1
	The Tempest Society	Bouchra Khalili	Video		
	As if seen by a bird standing on top of a cow	Rabih Mroué	Video	17&23	
	Esquisse pour Edith Dekyndt	Ismael Bahri	Video	17&23	
	As birds flying	Heba Amin	Video	17&02	
	Ahlou el kahef	Fakhri El Ghezal	Video		
	Blanc Habiba	Malek Gnaoui	Video		

K1, 1 Avenue du Port, 1000 BXL / Kaaistudio's, 81 rue Notre Dame du Semeil, 1000 BXL
Mercerie, 70 rue Van Artevelde, 1000 BXL / Planetarium, 10 Avenue de Bouchout, 1020 BXL

info & tickets
www.kanal.brussels

C'est l'espace culturel "KANAL-Centre Pompidou" qui accueillera la première édition bruxelloise du festival tunisien Dream City, avec la participation de nombreux artistes tunisiens et étrangers.

Citons par exemple la présence de la comédienne Jalila Baccar et de plusieurs autres artistes tunisiens à l'instar de Bouchra Khalili, Malek Gnaoui et Ismaël Bahri (Art vidéo) ou encore Mouna Karray (photo) et Radouan Mriziga (danse).

Créé par les artistes chorégraphes Selma et Sofiane Ouissi en 2007, Dream City est un festival indépendant et interdisciplinaire qui se tient tous les deux ans dans la médina de Tunis.

Carrefour artistique entre le monde arabe, l'Afrique et l'Europe, Dream City aborde des thèmes d'actualité tels que la tolérance, la migration, l'émancipation, les droits humains et l'urgence climatique.

Au programme de cette édition belge, des performances artistiques et une rencontre-débat qui sera menée par des penseurs et des activistes de Tunis et Bruxelles.

l'agenda

Posy Simmonds

Foire du Livre de Bruxelles

DU 04 AU 07/04

S'il y a quelques années, la Foire du livre de Bruxelles avait été l'occasion d'un des premiers Flirts flamands, pour cette 53e édition sous le motto "À nos amours", c'est avec l'Union européenne qu'on filera une romance plurielle et durable. Rien d'étonnant à mettre l'accent sur elle (dans sa diversité linguistique ou avec des auteurs comme Robert Menasse) voire à vouloir aiguïser les consciences citoyennes quand des élections se profilent... Avec le duo d'honneur Andreï Kourkov (symbole d'une Ukraine résistante) et Posy Simmonds (gagnante du Fauve d'Or à Angoulême), on perçoit la volonté de s'adresser à un public curieux autant de parcours artistiques que d'engagements. On notera aussi un beau focus féministe et queer (Lauren Bestide, Elise Thiébaud, Océan). Du côté des innovations génériques, la Gare Maritime s'ouvre pour la première fois au manga. Les auteurs belges (entre autres Caroline Lamarche, Philippe Marczewski, Lisette Lombé ou Antoine Wauters) représentent 40 % d'une programmation de 300 rencontres. On les retrouve aussi largement parmi les sélectionnés du Prix Première, décerné sur place. Entre voix confirmées (Brecht Evens, Mathias Enard ou Tristan Garcia) et découvertes (comme Thomas Flahaut, Gabriela Wiener ou Emmanuelle Pierrot -feux-follets français, péruvien et québécois), votre cœur ne risque pas de cesser de battre pendant quatre jours. ● A.R.

À TOUR & TAXIS, BRUXELLES. WWW.FLIRE

Foto Knokke-Heist – Unknown Masterpieces

JUSQU'AU 12/05

Plein feux sur les talents photographiques émergents grâce à l'exposition collective *Unknown Masterpieces* proposée à Knokke pendant tout ce printemps. En figure de proue, Maroesjka Lavigne, participante de la première édition en 2014 devenue aujourd'hui une artiste reconnue. Autour d'elle, une dizaine de photographes, sélectionnés pour l'innovation et l'originalité de leur travail, à découvrir au centre culturel Scharpoord dans la station balnéaire la plus chic du pays. ● N.N.

À GC SCHARPOORD, KNOKKE-HEIST. WWW.FOTOKNOKKE-HEIST.BE

© MAROESJKA LAVIGNE

© CH

Les femmes s'en mêlent

LE 29/03

Comme chaque année, c'est à l'Éden que se clôturera le cycle d'activités Les Femmes de mars, autour de la journée internationale des droits des femmes. Au programme, une soirée de concerts gratuite. Programmée par Caroïne Bertolini, rédactrice en chef de la Vague parallèle, elle propose un line-up en trois temps, multigénère mais full féminin. Avec la rappeuse Zonmai, la DJ belgo-marocaine Monstera Occulta, et l'electronicista de l'italienne Bluem. ● L.H.

À L'ÉDEN, CHARLEROI. WWW.EDEN-CHARLEROI.BE

LE COIN CONCERTS

Arthur H

LE 29/03

Un an pile poil après son passage au Cirque royal, Arthur Higelin est de retour en Belgique, au Central de La Louvière, pour jouer les titres de *La Vie*, son lumineux dernier album.

À WWW.CESTCENTRAL.BE

Underworld

LE 29/03

Trente après la sortie de l'émblématique *Dubnobasswithmyheadman*, Karl Hyde et Rick Smith continuent de célébrer l'épopée techno d'Underworld avec une nouvelle tournée.

À FOREST NATIONAL. WWW.FOREST-NATIONAL.BE

Joey Robin Haché

LES 03, 04 ET 05/04

Au fond, il n'y a pas si loin, un océan à peine, entre le Québec et la Belgique. L'Acadien Joey Robin Haché s'est ainsi acoquiné avec une bande de Belges (Gil Mortio en tête) pour pondre *Moins zéro*, superbe disque de folk-rock dilettante.

LE 03/04 AU COBRA JAUNE (BRUXELLES), LE 04/04 AU RIDEAU ROUGE (LARNI) ET LE 05/04 AU CC DE HUY.

Autechre

LE 4/04

Histoire de bien se rincer les oreilles avant d'ouvrir son festival BRDCST (lire page 14), l'AB invite *Autechre* et son électro dark et chahuteuse. ● L.H.

À L'ARNOËNE BELGIQUE, BRUXELLES. WWW.ABCONCERTS.BE

Brd de Selma et Sofiane Ouissi. © P. DE BILBAUD

Dream City Festival

DU 04 AU 13/04

Toujours en chantier, Kanal accueille dans un de ses espaces mais aussi dans des lieux partenaires un focus consacré au festival tunisien Dream City. En programmant œuvres et performances (danse, théâtre...) des trois dernières éditions d'un événement se tenant chaque année dans la médina de Tunis, l'institution bruxelloise convie le dialogue entre le monde arabe, l'Afrique et l'Europe qu'orchestre Dream City. De multiples invitations à penser la ville et la société de demain. ● N.N.

À KANAL, AUX KAASTUDIOS, À LA MERCIERIE, AU DÉCORATELIER ET AU PLANÉTIUM, BRUXELLES. WWW.KANAL.BRUSSELS

Simon Johannin

© UNITY IMAGES

Électro poème: Simon Johannin et Laurent Ta

LE 31/03

Révéli par ses romans *L'Été des charognes* et *Mino dans la nuit* (co-écrit avec Capucine Johannin et bientôt adapté au cinéma), Simon Johannin vient performer *ici* commence un amour accompagné musicalement par Laurent Ta. Dans ce nouvel opus, le jeune auteur français interroge l'acte d'aimer quand on est un garçon ayant grandi dans un environnement viril et traditionnel. La performance sera suivie d'une scène ouverte. ● N.N.

À LA MAISON POÈME, SAINT-GILLES. WWW.MAISONPOEME.BE

Lis-moi tout

DU 03 AU 07/04 ET DU 22 AU 27/04

Avec la volonté de faire entendre les écritures dramatiques contemporaines, *Lis-moi tout*, initié par le Rideau et auquel s'adjoint cette année Le Vilar, place en concours quatre textes de jeunes auteurs et autrices, avec à la clé l'espoir de les montrer prochainement sur scène. Entre les lectures, foire au livres, ateliers, cabaret poème et sieste acoustique souligneront aussi la puissance des mots. ● N.N.

À AU RIDEAU (GILLES) ET AU VILAR, LOUVAIN-LA-NEUVE. WWW.LISMOITOUT.BRUSSELS ET WWW.LEVILAR.BE

SERIE

Turning point, netflix

1 Turning point: The bomb and the cold war
Netflix

Oppenheimer maakt school. Netflix pakt uit met een negendelige docureeks over het gevaar van een nucleaire apocalyps. Aan de hand van archiefbeelden en een honderdtal interviews met hooggeplaatste bronnen wordt duidelijk gemaakt hoe de nucleaire dreiging de wereld in een andere plooi heeft gelegd.

2 Shogun
Disney+

Shogun loodst de historische roman van James Clavell de 21ste eeuw in de vriendschap tussen een Engelse drenkeling en een van de machtigste mannen van Japan bekijk je door Japanse ogen. Met verbluffende decors, boeiende personages en vlijmscherpe dialogen zijn de ingrediënten van een topreeks volop aanwezig. Maar het blijft wel een zeer klassiek epos.

3 Manhunt
Apple TV+

Apple TV+ heeft al een vervanger klaar voor WO II-drama *Masters of the air*. *Manhunt* gaat verder terug in de geschiedenis en reconstrueert de klopjacht op John Wilkes Booth, de moordenaar van president Abraham Lincoln. Showrunner Monica Beletsky draaide eerder al mee achter de schermen bij *Pargo*, *Friday night lights* en *The leftovers*. Dat belooft. (mdm)

FILM

Naïma Senties in Totém, ff

1 Totém
In de bioscoop

Sol is zeven, haar vader is 27 en terminaal. Het wordt zijn laatste verjaardagsfeest. Toch is deze Mexicaanse film geen donkere, deprimerende boel. Regisseur Lila Avilés benadert de grote thema's in kleine, vaak levendige scènes die laten zien hoe mensen omgaan met een naderend verlies. De jonge Naïma Senties debuteert met ontwapenende kracht.

2 Hors-saison
In de bioscoop

Mathieu is een populaire filmacteur op de vlucht voor een nederlaag. Alice is de pianolerares die hij vijftien jaar geleden te modaal bevond en dumpte. Nu zien deze twee ex-geliefden elkaar terug. Guillaume Canet zet de vedette neer, maar het is Alba Rohrwacher die met alle pluimen gaat lopen.

3 C'è ancora domani
In de bioscoop

Het leven is geen pretje voor Della, vrouw en moeder in het Rome van 1946. Maar haar onderdrukte bestaan zit een speelse en stijlvolle komedie in zwart-wit niet in de weg. Paola Cortellesi verfilmde niet alleen haar eigen scenario, ze speelt ook zelf innemend de hoofdrol. Een crowdpleaser waar ze in Italië als een blok voor vielen. (ra)

PODIUM

De bleke baron, pd

1 De bleke baron
6-7/4 in Minard (Gent)

Hell aan de bleke baron, de leider van de Onderwaterstaat! In deze muzikale kinderfabel spelen Anna Verammen en Joeri Cnapelinckx twee vrienden die op zoek gaan naar liefde en vrijheid in een dictatoriaal systeem. Verwacht catchy liedjes en een sterk sprookjesverhaal dat even poëtisch als actueel is.

2 Leeghoofd
3/4 in De Maan (Mechelen)

Jeugdgezelschap Tuning People bestaat helaas niet meer, maar hun hit uit 2014 kun je deze paasvakantie wel opnieuw zien. Met niet meer dan plat plastic creëert *Leeghoofd* toch volle pret en poëzie, in een onstuimig tempo dat je zelden op scène ziet, schreef onze recensent indertijd.

3 Dream City

4-13/4 in Kanal, Kaaistudio's, Merceris, Decoratelier en het Planetarium (Brussel)
Dit wordt de eerste Brusselse editie van het Tunesische Dream City-festival, met een ijzersterk programma over migratie, klimaat, oorlog en mensenrechten. Winter Family brengt haar bejubelde voorstelling over de belangrijkste winkelstraat in Hebron die door Israël werd "gesteriliseerd". Daarnaast zijn er performances van Jozef Wouters, Radouan Mriziga en Selma and Sofiane Ouissi. (cde)

EXPO

Star of the sea in Zeebrugge, ood

1 Beaufort
Tot 3/11 in negen kustgemeenten

De achtste editie van de Triënnale Beaufort zette 18 kunstenaars aan het werk van De Panne tot Knokke. Er zijn onder meer controversiële rotondekunst in Wenduine, een brutalistische uitkijktoren op het strand van Middelkerke en een speelse interventie bij het monument van Albert I in Nieuwpoort.

2 Dirk Braeckman
Tot 19/1/25 in Fomu, Antwerpen

Herfotografieren en experimenteren maken deel uit van Dirk Braeckmans artistieke praktijk. Voor *Echtzeit* selecteert hij foto's uit de verzameling van het Fomu en eigent hij zich collectiestukken toe om nieuw werk te maken.

3 Mondes souterrains
Tot 22/7 in Louvre Lens

Hoe zien de onderaardse werelden eruit waarmee kunstenaars onze verbeelding voeden? Van het oude Mesopotamische geloof tot de christelijke religie werd het ondergrondse vaak geassocieerd met de hel en de bijbehorende demonen en duivels. En steden ontwikkelden zich evengoed ondergronds als bovengronds. Louvre Lens zoekt het uit. (gvds)

In de app DS Nieuws, op standaard, belevingstips en via de QR-code vindt u de

KLASSIEK

Liya Petrova, mb

1 Petrova & Kantorow
30/3 in De Singel, Antwerpen

Violiste Liya Petrova en pianist Alexandre Kantorow vormen een sterrenduo waar de vonken van afspringen. Zij trakteren op een avond met César Franck en Richard Strauss.

2 Vox Luminis
31/3 in Concertgebouw, Brugge

Het vermaarde oudmuziekensemble Vox Luminis en dirigent Lionel Meunier brengen Bachs *Osteroratorium*. Daarmee vieren ze hun twintigste verjaardag. Het Vlaams Radiokoor en PRJCT Amsterdam brengen hetzelfde oratorium ook in Flagey op 2 april.

3 Bach³
4/4 in Bozar, Brussel

Frank Theuns, Sophie Gent en Bertrand Cuiller brengen Bachs *Triple concerto* voor traverso, viool en klavecimbel. Daarnaast brengt het Brusselse barokorkest Les Muffatti een frisse kijk op het *São Brandenburger concerto* en de *Suite in b*. (vdbv)

PODCAST

Jake Shears, ff

1 Queer the music
Hoe wordt een nummer een gay anthem? En kan muziek inherent queer zijn? De frontman van Scissor Sisters, Jake Shears, praat met artiesten die zelf bewust of onbewust zo'n song hebben neergepend. Onder anderen King Princess, Olly Alexander van Years and Years, Rufus Wainwright en Andy Bell van Erasure schuiven aan. Rolmodellen van verschillende generaties uit de lgbti-gemeenschap delen ontroerende inzichten.

2 Stem Z
De Standaard geeft het woord aan gen Z'ers die voor het eerst gaan stemmen. De politieke podcast beantwoordt de vragen waar zij mee zitten: hoe herken ik typische campagne-trucjes? Hoe pluis ik een verkiezingsprogramma uit? Links en rechts, wat betekent dat nog?

3 Dicht(er) bij de Groot Oorlog
Radio 1-presentator Ronald Verhaegen maakte in opdracht van Visit West-Vlaanderen een knappe reeks, waarin hij de literaire ooggetuigen van de Eerste Wereldoorlog bezoekt. Hij krijgt het gezelschap van onder anderen Rudi Vranckx, Katrin Lohmann en Wouter Depires. (mdm)

Te beluisteren via de app DS Podcast en de reguliere podcastkanalen. Meer tips? Abonneer u gratis op de nieuwsbrief via